

**Jubilæum Sæculare Ecclesiæ Catholicæ Per Septendecim
Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala**

Per Septendecim Sæcula Militantis & Triumphantis Contra Idololatriam,
tyrannos, hæreses, schismata, errores, & scandala ; Ex Annalibus
Ecclesiasticis collectum Pro Xenio Oblatum Academicæ Sodalitati
Dominorum B. Mariæ Virginis Annunciatæ Herbipoli, Anno ...

Herbipoli, 1702

Decas V. (Ab anno Christi 1640. ad 1650.)

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64733)

contra se missum, viribus & fortunâ imparem suæ fortitudini vel audaciæ cedere cogunt; sed cùm Borbonius jam victor, istu sclopeti vulneratus occumberet, reliqui confœderati brevî dissipantur.

Bannerius Svecorum Dux Cæsarem oppressurus repentè advolat Ratisbonam, sed luit non multò post hanc temeritatem suorum strage, & ipse in extremas angustias redigitur, ac contracto morbo moritur.

Obiteodem anno Bruxellis Cardinalis Infans, postquam septem annis Belgio præfuisset.

Res Anglicanæ fædè turbantur à Parliamentariis, Calvinistis, & plerisque Puritanis, qui Scotis rebellibus favebant. Et quidem hoc malum ipse Rex imprudens fecit, quando passus est Parlamentum, (uti vocant) perpetuum declarari, donec turbæ penitus sedatæ essent. Hoc decreto Regis auctoritas labefactata est: tunc enim dati in custodiam Guilhelmus Landius Archi-Episcopus Cantuariensis, & Pro-Rex Hybernix fautores Regis, & huic etiam tortoris manu caput amputatum: tantæ immunitati Carolus subscribere coactus est. Eò usque crevit audacia hæreticorum, ut etiam quæstionem de Regina
insti-

instituerent; quare hæc vitæ suæ consul-
tura, quasi deductura filiam suam Guihel-
mo Arausicano desponsatam, secessit, &
Rex in tutiora loca confugit, non jam Rex,
sed Regis larva, cujus auctoritate ad omne
nefas hæretici rebelles abutebantur.

✽(1642.)✽ Perpinianum eripitur Hi-
spanis à Rege Galliarum.

Obiit hoc anno Richelius, cujus sagaci
ingenio & prudentiæ Gallica Monarchia
fere omnes progressus suos adscribere
debet.

Obiit item Colonia Regina Maria Me-
dicæa Ludovici XIII. mater & Henrici con-
jux, fere omnium rerum egena, tantum
depressa à Richelio, quantum illa Riche-
lium extulit.

Königmarckius Ductor exercitûs Sve-
cici Gloscauiam majorem, Groß Gluckau
invadit, & capit, mox etiam cæso Alberto
Brandenburgico potitur Silesiâ, progres-
sus inde in Moraviam occupat Olomu-
zium, inde regressus in Saxoniam Lipsiam
obsidet, & suppetias adducentem Archi-
Ducem Leopoldum atque Octavium Pic-
colomineum ambos vincit, & Lipsiam ca-
pit, propterea Maldoniana legio, quæ
prima fugisse ferebatur, ignominiosè mu-
tatur, Duces ejus gladio cæsi, & signi-
feri

feri laqueo suffocati, & reliqui milites factâ decimatione morte puniti, Maldonius ipse datus in carcerem, Pragæ postmodum decollatus est.

Manifestè rebellant in Regem suum Angli, & vitæ sui Regis insidiantur paucis Catholicis adhærentibus Regi, & hæreticis omnibus Parlamento.

Georgius Ragotzius, Georgii Primi Ragotzii Principis Transylvaniæ filius parente adhuc superstitite Principatûs titulo insignitur.

Pontifex excommunicat Ducem Lotharingiæ, ejusq; pellicem legitimæ uxori superinductam.

Osnaburgum & Monasterium Westphaliæ eliguntur pro pacis Svecico-Germanicæ tractatibus ineundis, & sic ponuntur tandem fundamenta pacis post bellum tam triste & plurimorum ruinæ protractum.

(1643.) In Gallia Richelio Cardinali in administratione Julius Mazzarinus substituitur, & eodem anno Ludovicus XIII. lento morbo confectus, pienssimè diem suum obit, cui filius ejus Ludovicus XIV. successit sub tutela sapientissimæ matris, quæ assumpsit Ducem Aurelianensem totius regni cum summa potestate

testate

testate vicarium, eoque absente Principem
Condæum concilii caput.

Hispani ut primum audiverunt Regem
Ludovicum extinctum esse, illicò Regiam
Rupem obsederunt, ut sibi aditum per il-
lam in regni præcordia aperirent, quibus
cum exercitu Gallico se opposuit Dux
Anguinius & unà cum Ducibus Hospita-
lio & Gassione eos aggressus ingenti cla-
de delevit, toto peditatu deleto; partim
in acie, partim in fuga, à rusticis spe præ-
dæ vel vindictæ cupiditate in sylvis, qui-
bus Belgium & Francia distinguitur, fu-
gientes jugulantibus. Hæc tamen gaudia
victorum Gallorum attemperat alibi ad
Rattevillam perpeffa strages, ubi minore
tormento ictus Guelriantius paulò post ex
vulnere interiit, quo sublato Gallorum
exercitus dissipatus capti Duces & impe-
dimenta direpta, ita ut in uno capite Gal-
lici nominis gloria contineri videretur.

Sveci A catholici invitant Georgium
Ragotzium Transylvaniæ Principem Cal-
vinistam ad Hungariam invadendam.

Joan de Werdt Dutlingam deditione
recipit, & Bavariam ab impetu Svecorum
liberat.

Regina Angliæ ex Hollandia per Sco-
tiam rediens pessimè à Parlamentariis ex-
cipitur.

1644.

✽(1644.)✽ Pax frustrâ inter Principes Christianos tentatur, fecialibus, sive plenipotentariis Monasterii convenientibus & magnificè quidem sese ostentantibus, sed fructuosè nihil agentibus.

Dux Aurelianensis occupat Gravelin- gam in Belgio, & Philippopolim in Pala- tinatu Rheni Dux Anguinius, qui acerri- mo prælio cum Bavaris & Cæsareis per- duos dies confligit, magnâ Gallorū ra- ge, sed victoriâ ex neutra parte certâ.

Moritur Clemens VIII. & Cardinalis Pamphilius dictus Innocentius V. succedit.

Obiêrunt etiam hoc anno Isabella Fran- cica filia Henrici IV. uxor Philippi III. & Cæcilia Renata Austriaca Poloniæ Regina.

Georgius Ragotzki Transylvaniæ Prin- cept, sollicitante Sveco & Prædicantibus Calvinistis instigantibus, Hungariam in- vadit, mox Cassoviam occupat, non de- ditione sed proditione hæreticorum, & non multò post eidem tota ferè Hungaria adhæret, Catholicis in fidelitate erga su- um Regem perseverantibus, cum quibus Buchemius seu Bucquojus Dux Cæsareus, licet paucis instructus copiis, sed animis ingentibus & prudentiâ impetum hæreti- corum fortiter repressit, & anno sequenti eundem Georgium malè multatum ad pa- cem

cem

compulit, quam avidè Cæsar recepit ad depellendos ex Germaniæ visceribus Svecos sapienter intentus.

Sveci non denunciato bello Danum omni ferè ex parte invadunt, Tortenstonio in Julia & Hornio in Schoniam malè eum multante. Cui etiam ad Insulam Fremenem classem fugârunt, & ex magnâ parte merferunt, & Bartholmiam Insulam expoliârunt, ut malè omnia Marte adverso Danis cederent: causa hujus invasionis non videtur alia fuisse, quàm invidia mutua, utriqûe huic genti ingenita, & magnis subinde cladibus & damnis ventilata.

Poloni Tartaros Tauricos, qui collectis equitum quadraginta millibus in Podoliam irruerant, ingenti clade repellant, quos Podolienses, Moldavi, Cosacci, Zaporavenses penitus postmodum delerunt.

Scoti rebelles & Parlamentarij obsident Eboracum, huic urbi ut Rex ferret auxilium, Rupertum Principem Palatinum in eos immisit cum 30. millibus armatorum, sed huic occurrerunt & prælio duabus horis ante noctem inito, & in sequentem diem continuato, Regios vicerunt, eisqûe tormenta bellica & omnia impedimenta eriperunt; Peditatus omnis concisus aut

cap-

captus, magna pars equitatis cum Rege fugit Oxonium, parum utile obsidioni ferendæ aut potius asyllum inane. Londinenses autem Archi-Episcopum Cantuariensem Guilielmum Landum, quod erga Catholicam religionem & Regem suum legitimum propensior esset, & consilia Parlamenti improbaret capite, plectunt in publico foro: quod atrocioris & funestioris secuturi supplicii in Rege exequendi præludium fuit.

Regina Britannæ Henrici IV. Galliæ Regis filia mari se committere coacta ad rebellium iras effugiendas malè a Calvinianis excipitur, utpote qui navem qua vehabatur filia conjux, & mater Regum tormentis bellicis impetiverunt, incassum tamen tentato immani facinore.

(1645.) In Anglia Parlamentarii majoribus incrementis invalescunt contra Regem, creato Generali Præfecto Farfaxio & Sub-Præfecto Cromvello, utroque de secta independentium, quæ nulli alteri sectæ adhærens, & Ecclesias ac sacras ceremonias respuens, in locis privatis suæ cujusque arbitrio orandum statuit. Similiter in Hibernia Catholica Religio opprimitur. Eam enim ingressus Pontificius Legatus majore pompâ quàm viribus & pecu-

pecunia, dum rebus non dum satis ordinatis, regnum imprudenter in partes dilabit, hæretici magno Religionis damno prævaluere.

Turcæ Venetis bellum indicunt & Cretam insulam Venetamque ditionem invadunt; occupant Caneam munitissimam urbem ex inopia comæatûs imparem sustinendis Turcarum impressionibus.

Ladislaus Poloniae Rex uxorem ducit Mariam Lodovicam Nivernensem Principem.

Philippus Christophorus Elector Trevirensis jam decennio captivus urgentibus legatis Franciæ, atque Sveciæ, restituitur libertati, & Hispani Treviros reddunt, suo Domino. Inter quem & Clerum mox grave dissidium exarsit, ille enim Canonicos suos præbendis, ut vocant, spoliavit, & hi ad Cæsarem & Pontificem provocaverunt, tandem inita est inter eos concordia urbi jam satis miseræ valde necessaria.

Cæsariani Olomucium obsident: igitur Torstenstonius relicto in Dania Urangelio properat in subsidium Olomucii, & Occurrentem in Bohemia Hatzfeldium cum Cæsaris exercitu atroci pugna devincit, & multas urbes Bohemiæ, Moraviæ ac Silesiæ occupat.

Tu-

Turenus Halâ captâ dum bellum spargit, à Mercio Bavarici exercitûs Duce invaditur & operâ potissimum Joannis de Werdt vincitur ad Mergenthemium & fugâ evadit, multis Ducibus Gallicæ militiæ captis : cumque ægrè collectis exercitûs sui reliquiis Königsmarckio & Hassis copiis sese junxisset ac superveniente cum novo supplemento Anguinio jam fortior evasisset, tunc demum ad Nordlingam cum Cæsareis congregitur & tanto ardore depugnat, ut tametsi victoriam in suas partes vi pertrahere non posset, inter utramque tamen partem ancipitem stiterit.

Pax initur inter Danos, Svecos, & Batavos sed magno Danorum damno portoribus eorum ex Sundico freto magna parte imminutis.

✽(1646.)✽ Galli Cortracum ad dedicationem adigunt, & Dunkerkam expugnant.

Sveci Duci Gustavo Carolo Urangelio copiarum Svecicarum supremo nunc præfecto cum Gallis Augustam obsidione cingunt, sed Cæsareis ad subsidium venientibus obsidione desistunt. Sveci totâ Moraviâ potiuntur præter Brunam urbem, quæ fortiter eis restitit.

Maria Imperatrix soror Philippi III.
 Q Hispa-

Hispaniæ Regis jam septimestri fætu gravida Lincii moritur, cujus ex alvo exempta filia, Maria dicta, & sacris aquis abluta, ipsa quoque statim funus materno funeri jungitur.

Philippus IV. Hispaniæ Rex perdidit & ipse filium sexennem & unicum, destinatum Cæsaris filix maritum, quem pustulæ intra quatrimum magno luctu extulerunt.

Denique extinctus est hoc anno Henricus Princeps Condæus, magno tam regni Francici, quam suæ familiæ damno: fuit is quidem educatus in hæresi, sed in fine vitæ fidem amplexus, piissimè vitam finit.

Vladislaus Rex Poloniæ, comparato ingenti exercitu, Turcas invadere intendit, sed à Republica Polonica impeditur, prætendente, quòd Rex non haberet auctoritatem suscipiendi belli offensivè sine Comitiorum consensu. Interim Veneti amittunt Rettinum in Creta, & Novigradum in Dalmatia.

Ferdinandus Franciscus Ferdinandi III. Imperatoris filius, postea IV. dicendus, Idus Augusti Bohemiæ Rex coronatur, inspectante patre, cujus hæreditatem excepturus erat.

In Italia Casimirus Ladislai Poloniæ Regis

gis filius, contemptâ sæculi pompâ, Societatem Jesu ingreditur, sed ex eâdem ad purpuram iterum extrahitur, qui tamen nec Jesuita, nec Cardinalis, sed postea Poloniæ Rex ad magnas calamitates & clades reservatus est.

Barberini nepotes Urbani quondam potentissimi ab Innocentio successore exagitati confugiunt in Galliam.

In Anglia Farfaxius obsidere parat, Oxonium, quare Rex Britannia fugit, mutatâ veste in castra Scotorum apud quos tanquam gentem suam tutiorem se fore, existimabat. Occupat Farfaxius Oxonium, & Jacobum secundo-genitum Regis, & Ducem Eboracensem in triumphum adducit Londinum. Exinde rebelles in Britannicis Insulis omnia potuerunt.

✱(1647.)✱ Tumultuatum est hoc anno in utriusque Sicilia regno, sed Neapolitanæ turbæ graviores & diuturniores fuerunt. Exortæ sunt illæ propter vectigalia imposita minutis rebus, ut pomis & oleribus, quæ ut aboleret, & privilegia Ferdinandi ac Caroli V. servanda curaret, se patriæ liberatorem professus est vilis homuncio Thomas Agnellus (Mafamelum vulgò appellabant) Hic stipatus plebe omnia vectigalia sustulit, & ut

Q²

idem

idem præstarent Pro-Rex & Archi-Episcopus, vi & armis impulit. Cæterum, compositis rebus, se dementem esse docuit, quare cæsus est à quatuor nobilibus, ut insanire desineret: eo cæso nihilominus duravit tumultus, dum nobilitas quæque postulat vectigalia imminui, quare ad turbas illas fovendas emissus ex Gallia Guisus, quamdiu potuit, easdem fovit.

Vrangelius longè latèque Germaniam cum Svecicis copiis peragrat, & demùm, inito cum Bavaro fœdere, redit in Bohemiam, ubi Egram urbem capit & movet in Cæsarianos, quare defuncto Galassio substituitur Melander, quem Bavaricum fœdus valde anxium & turbatum reddidit: Vrangelius tamen in Hassiam revertentem secutus, Marpurgum expugnat, arce tamen non pariter captâ, ex qua ipsi & Marchioni Badensi grave periculum accidit, septem tormentis in eorum domum (simul enim degebant) eodem momento explosis, quibus ambo graviter sauciati sunt, igitur urbs militi diripienda relicta, ut saltem hosti minùs utilis esset.

Ferdinandus IV. Archi-Dux Austriæ, Cæsaris Ferdinandi III. filius in Regem Hungariæ coronatur.

In Belgio Leopoldus Archi-Dux recuperat Armenterium & Landrecium.

Hollandi pacem petunt & impetrant a Rege Catholico, retentâ novæ Reipublicæ formâ post 80. annorum rebellionem.

In Dalmatia Veneti prosperè bellum gerunt cum Turcis.

Carolus Rex Angliæ à rebellibus Calvinianis Scotis proditoriè, & auro venalis captivus Londinum deducitur: sed ille inde profugit ad Insulam Vestam.

Henricus Fridericus Princeps A rausicanus vitâ functus in Præfecturâ militari Ordinum Belgicorum locum dat filio Guilhelmo, & Christianus V. Daniæ Rex regnum relinquit successori fratri suo Friderico Episcopo Bremensi. Denique Casimirus Elector Moguntinus moriens successorem habet Joannem Philippum Episcopum Herbipolitanum.

(1648.) Vrangelius hoc anno in agro Brunswicensi & Mindensi refectus copiis, receptoque cum septem millibus armatorum Turenio, primo vere Danubium trajicit, & non procul Augustâ Vindelicorum congressus cum Cæsareis, Bavaris cunctantibus. illos in fugam conjicit. In illo prælio lethaliter vulneratus Melander Dux obiit Augustæ, inde totâ pænè Bavariâ potitus est Vrangelius, Lyco & Isarâ fluviiis transitis, Oeno tantum repres-

sus est, paulò post tamen fortius à Picolo- mineo retusus, qui Melandro substitutus est, & à Joanne de Werdt, qui frænum fuit licentiæ Svecorum. Königsmarckius post cæsum Melandrum in superiorem Palatinatum ingressus, inde in Bohemiam irrupit, & primo impetu arcem Pragensem & parvam urbem occupavit, potitus in arce maximis thesauris: sed ab urbe novâ & vetere fortiter rejectus est ab urbis Præfecto Colorado, cui sicut & Svecis venere auxilia: sed pace mox firmatâ neutris profuturâ.

Feliciores fortunâ usus intereâ Lambojus pugnavit pro Cæsare, & vicit Ernestum Landgravium Hassiæ, & commisso prælio apud Gaisecam urbem cepit: sed insertâ secundâ pugná cum Hassis, eis Cadmæam victoriam cessit.

Marte in Germaniâ victorias alternante, Ferdinandus III. ad secundas nuptias transit, & ducit Mariam Leopoldinam Leopoldi Archi-Ducis Tyrolensis filiam. In Germania tandem aliquando pax inter Cæsarem & Svecos, iisque adhærentes concluditur Monasterii in Westphalia post triginta annorum cruentissimum bellum 9. Kalend. Novembris promulgata, & sequenti die publicata. Pax neque Imperio,

perio, neque Ecclesiæ utilis & gloriosa, nam Gallus, Svecus, Hassus & Brandenburgicus hac pace pro se correperunt, hinc quia nimium Protestantibus indultum fuit, & conditiones religioni Catholicæ noxiæ videbantur, eidem à Fabio Chisio Legato Apostolico apertè contradicium est. Pax tamen necessaria fuit, & haud repudianda, ut partium amissione Germania tota ab interitu servaretur, nec penitus consumeretur, per tot jam annos gravissimorum pressa & debilitata mole bellorū.

Condæus vir acer consilio & fortis manu ad Lentium parvam urbem exercitum Leopoldi Austriaci profligat, & omnia impedimenta & tormenta bellica obtinet.

Poloni bis profligati à Bogdano Chmelincio cum Cosaccis, ac deinde cum Tartaris conjuncto.

Archidux Austriæ Leopoldus Cortracum Gallis, Condæus autem Ipras eripit Hispanis.

Parisiis Parlamentum insurgit contra Mazzarinum & Regem.

Ibrahimus Turcarum Imperator militans Janitzaris, ab iisdem chordâ arcibus præfocatur. Moritur quoque Georgius Ragotzkus Princeps Transylvaniæ.

Moritur item Rex Poloniæ Uladislaus IV. amisso prius unico filio Sigismundo, cui proinde frater ejus Casimirus ex Jesuita factus Cardinalis, & nunc Rex Poloniæ succedit

Carolus Rex Angliæ ex Insula Vectæ Londinum captivus reducitur.

✽(1649.)✽ Hic annus parricidium protulit omnibus gentibus, & omnibus sæculis execrandum, quod ita contigit: Carolus Angliæ, Scotiæ & Hybernæ Rex ad Scotos confugere coactus ab his pecuniâ venditur Anglis rebellibus, additis tamen conditionibus, videlicet, ut Angli Regi suo primo quoq; tempore dignitatem restituerent, nec ipsi regnum adimerent, auferrent tamen illi ad libitum, & contra patrias leges imperandi voluntatem. Et cum his conditionibus exceptus est a summo rebellium duce, Thoma Farfaxio perhonorificè, indèque translatus in Insulam Vectam, arcemque Caresbrochiam, nihil præter libertatem poterat desiderare. Interim agebatur cum eo de conditionibus pacis, cùmque nihil propius esset, quàm ut emitteretur, militiæ Principes, atque ex iis gemina Angliæ funera Farfaxius & Cromvellus, libellum supplicem offerunt Parlamento, quo de mul-

multis criminibus Rex accusabatur. Eorum hæc erat summa : accendisse civile bellum, Parlamentum opprimere voluisse, externa quæsisse auxilia, Germanos equites, pedites Hybernos conscripsisse, imposuisse urbibus præsidia, ceremonias Papisticis similes induxisse, imperasse gravissima vectigalia & portoria, promisisse Scotis quatuor Provincias Angliæ Boreales & Londini direptionem, si vel Parlamentum tollerent, vel ejus auctoritatem abjicerent. Cùm huic libello non responderetur, Farfaxius & Cromvellus cum exercitu Londinum advolant, & urbe recepti ex Parlamento sibi suspectos fautores Regis ejiciunt, ac Carolum ad judicium adducendum curant. Et quid plura? fertur in eum capitis sententia, & triduum, ut se ad mortem paret, conceditur. Hoc evoluto tempore constituitur theatrum, & in eo Regi per duos tortores personatos securi caput abscinditur. Posthæc tollitur penitus Parlamenti pars melior & prima, dicta *Superior Domus*, ex Proceribus regni conflata, & retinetur tantùm altera, dicta *Inferior Domus*, quæ Legatos populorum & urbium continet. Ex iis delecti quadraginta viri constituendæ Republicæ gratiâ, qui cœtus *Consilium Statûs* appell-

E

appel-

appellatur, eique præficitur Olivarius Cromvellus, vir magni planè ingenii & insignis nequitix. Eidem Cromvello committitur bellum Hybernicum, superatur ab hoc Ormontius Hyberniæ Pro-Rex & Regii Ductor exercitûs, qui dum Dublinum obsidebat, Cromvellus superato Ormontio non tantum Dublini obsidionem solvit, sed & reliquas urbes jugum novæ Reipublicæ subire & servire cogit. Quibus auditis Scoti jam regiæ proditiōnis pœnitentes, Regem suum acclamant Carolum Walliæ Principem, qui cum fratre Duce Eboracensi versabatur in Hollandia, eumque missâ legatione ad regnum & simul ad magnum discrimen accersunt.

Veneti feliciter pugnant contra classem Turcicam sub Præfecto Jacobo de Riva, qui in portu Foggiano deprehensam Constantinopolitanam Africanæ & Rhodiensî classi conjunctam tormentis appetere cœpit, & quinque naves hostiles depressit, cùmque navis præcipua & maxima plena pyxidibus pyrobolariis flammam concepisset, centurio Jacobus Santorinus ad eam enavit, funes præscidit, eamque inflammata in Turcicam classem immisit, & incolumis ad suos rediit, Turcarum autem multi flammis absumpti, plurimi fluctibus

stibus hausti, & Jacobus audaciæ suæ magnam à Senatu præmium retulit.

Cùm anno superiore populus Parisinus tumultuatus esset propter captum Brusellum, eumque armatâ manu in libertatem à Regina matre & filio Rege restitui petivissent, & violentè extorsissent, puduit Reginam Galliæ magni animi fœminam, Deoque confidentissimam cum filio Rege à populo Parisino insolenter grassante, quasi captivam teneri, & ad libitum ejus regi, qui obedire deberet; itaque suscepit consilium plenum audaciæ, & se, Regemque subduxit, & non totis decem milibus armatorum, Duce Condæo, Lutetiam ita conclusit, ut nusquam commeatus tanto populo necessarius inferri posset: & fuisset nihilominus annona sufficiens malignè suppeditatas, modò omnes ad diem vivere voluissent, sed dū seposuerunt quidem cibaria metu futuræ penuriæ, præsentem inopiam induxerunt. Itaque malis, fameque domita plebecula, infantes morituros ostentans, pacem petebat, & ferociam suam atque insolentiam damno suo dedocta à Rege obtinuit, & tumultus Parisini conquievêre.

Ibrahimò Turcarum Imperatore à Janizaris anno priore interempto ejusdem filius

lius Mahometes annorum sedecim successit in Imperio.

Anna Archi-Ducissa filia Cæsaris desponsata Regi Catholico transit in Hispaniam.

Carolus Dux Mantuæ ducit Isabellam Claram Archi-Ducissam Ænipontanam.

In Polonia inauguratus Rex Joannes Casimirus ducit relictam fratris sui Aloysiam Mariam, ut bis Regina diceretur, moxque in Cosaccos & Tartaros movet, qui ad 300. millia concreverant, & magna virtute ingentem stragem edit, quæ perculsi pacem rogârunt, quæ illis ita concessa est, ut numerus Cosaccorum ad 40. millia revocaretur, aliaque iis imposterum continendis fræna injecta.

✠(1650.)✠ Cæsar tertiis nuptiis desponsat sibi Eleonoram Gonzagam Sororem Ducis Mantuæ.

Veneti adversus Turcas in Creta Insula prosperè certant.

Coronatur mense Octobri Regina Sveciæ Christina, magnificentissimè explicatis Germaniæ spoliis. Huic destinabatur sponsus Carolus Gustavus Palatinus, sed caelebs illa vivere decreverat.

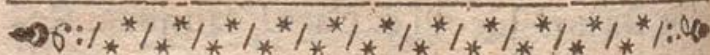
Innocentius X. summus Pontifex Jubilæum Romæ celebrat magno concursu
Chri-

Christianitatis, damnat idem Germanicam pacem quã novus Electoratus constitutus erat, & Ecclesiæ bona abalienata, quæ fieri debuisse se inconsulto negabat.

In Anglia Regia dignitas aboletur dejectis statuis Jacobi & Caroli tanquam Regiæ tyrannidis monumentis, multi affecti supplicio aut in exilium abacti, qui Regiæ auctoritati favebant, Olivarius Cromwellus cum 10 millibus armatorum movet contra Scotos, quos collatâ acie vincit quidem, illi autem Sterlinum se receperunt, quam urbem milite refertam victor aggredi non est ausus.

Iterum turbæ concitantur Parisiis quorum causa fuere tres Principes Condæus, Contius & Longavilleus in custodiam dati, auctoribus ut existimatum est fœminis, consilii tamen arbitro Antistite Corinthiaco hoste Condæi denunciato, qui stimulis ultionis & gloriæ incitatus tres uno impetu talesque viros includendos curavit, fecitque ut eo die quo Principes inclusi sunt totâ urbe festi ignes excitarentur, Principum tamen eliberationem urgebant tumultus mox in Aquitania excitati, neq; Burdegala rebellans aliter se dedit obfessori Regi, & Reginæ nisi hac conditione, ut Condæa mater cum filio secura dimitte-

mitteretur ad montem rotundum, & libertas captivo Condæo brevi restitueretur, prius quamprimum executioni datum, non item posterius, actum tamen est, quam lentius de Principibus liberandis.

DE CAS VI.

✻ *(Ab anno Christi 1650. ad 1660.)* ✻

1651. **I**N Hungaria parvum Comorinum
✻ **I**a Turcis irrito conatu impetitur.
Cæsar Ferdinandus Neostadii nuptias celebrat cum Eleonora Mantuana.

Marchio Brandenburgicus in Montensem regionem hostiliter ingressus Ducem Neoburgicum ad arma cogit, & quanquam collectæ jam fuerint utrimque magnæ copię, pax tamen confecta est per delectos à Cæsare feciales arma Cæsaris illi intentantes, qui pacem non acceptaret.

Carolus Scotiæ Rex consecratus confecto numerofo exercitu amissum à parente suo cum vita regnum recuperare nititur, & Cromvellum dejicere: Verùm Cromvellus properanti cum Scotis ad Londinum obsidendum, iter ei abruptit, commissoque prælio Scotos omnes profi-

gavit